

سورة الاحقاف

گزارش عملکرد ۸ ساله

مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱۳۹۹-۱۳۹۲

صفحه	فهرست مطالب
۶	معرفی مرکز
۷	ویژگی برنامه‌های پژوهشی مرکز
۸	حمایت‌های مرکز
۹	برنامه دعوت برای پژوهش‌های مشترک (ICRP)
۱۱	برنامه همکاری‌های بین‌المللی برای توسعه پژوهش‌های کاربردی (ICARD)
۱۳	برنامه جندی شاپور (Gundishapur)
۱۵	حمایت از برگزاری کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
۱۷	برنامه پیتر و دلاواله (Pietro Della Valle)

صفحه	فهرست مطالب
۱۸	برنامه برای توسعه آموزش (ICED)
۱۹	دعوت از اندیشمندان در قالب برنامه «سیمرغ»
۲۰	پروژه‌های بین‌المللی مرکز مطالعات و همکاری‌های بین‌المللی
۲۱	ارزیابی شناسه‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و سازمان‌های بین‌المللی
۲۴	عملکرد مرکز در ارزیابی شناسه‌های علمی بین‌المللی
۲۵	عضویت در سزامی (SESAME)
۲۶	دبیرخانه سرن (CERN)
۲۷	دبیرخانه تواس

معرفی مرکز

○ به منظور گسترش همکاری‌های علمی و پژوهشی میان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی داخل و خارج کشور، و پاسخ به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور از جمله همکاری‌های علمی بین‌المللی از سال ۱۳۷۸ «مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی» آغاز به کار کرده است.

اهداف و وظایف مرکز

۱. مطالعه و شناسایی مسائل بنیادی توسعه علمی کشور با یاری پژوهشگران و تشکل‌های تخصصی و با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی؛
۲. برنامه‌ریزی و هماهنگی برای برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی؛
۳. گسترش و تسهیل ارتباط علمی میان مراکز دانشگاهی و پژوهشی ایران و مراکز علمی بین‌المللی با توجه به اولویت‌های پژوهشی و مزیت‌های نسبی کشور؛
۴. شناسایی امکانات علمی بین‌المللی برای رفع نیازهای پژوهشی کشور؛
۵. بررسی و ارزیابی حضور مستمر جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های تولید دانش در جهان و کمک به ارتقای آن.

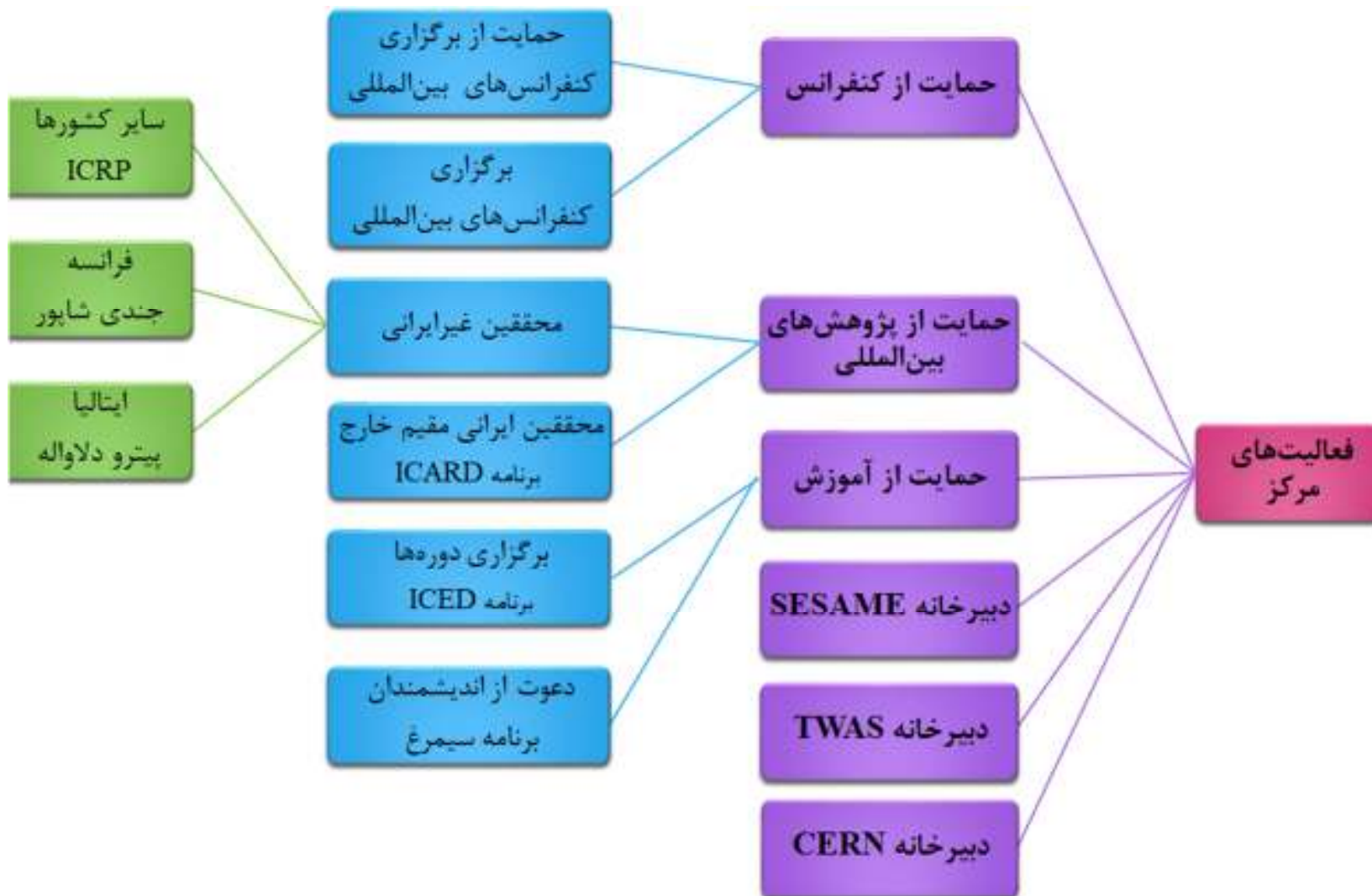

ویژگی برنامه‌های پژوهشی مرکز

۱. بین‌المللی بودن: در راستای نیل به هدف محوری مرکز در خصوص بسترسازی برای تسهیل همکاری‌های علمی بین‌المللی و تقویت دیپلماسی علمی، در تمام برنامه‌های پژوهشی مرکز، ارتباطات بین‌المللی ویژگی اصلی را تشکیل می‌دهد از این رو پژوهشگران می‌بایست برنامه‌های پژوهشی مورد نظر خود را با همراهی یک پژوهشگر خارجی انجام دهند.
۲. تقاضا محور بودن: مرکز در راستای اولویت‌ها پژوهشی وزارت عتف و نیازهای کشور، از طرح‌نامه‌های پیشنهادی تقاضا محور حمایت می‌کند.
۳. نوآوری: نوآورانه بودن روش انجام طرح، یک اصل به شمار می‌رود.

برنامه‌ها و حمایت‌های مرکز

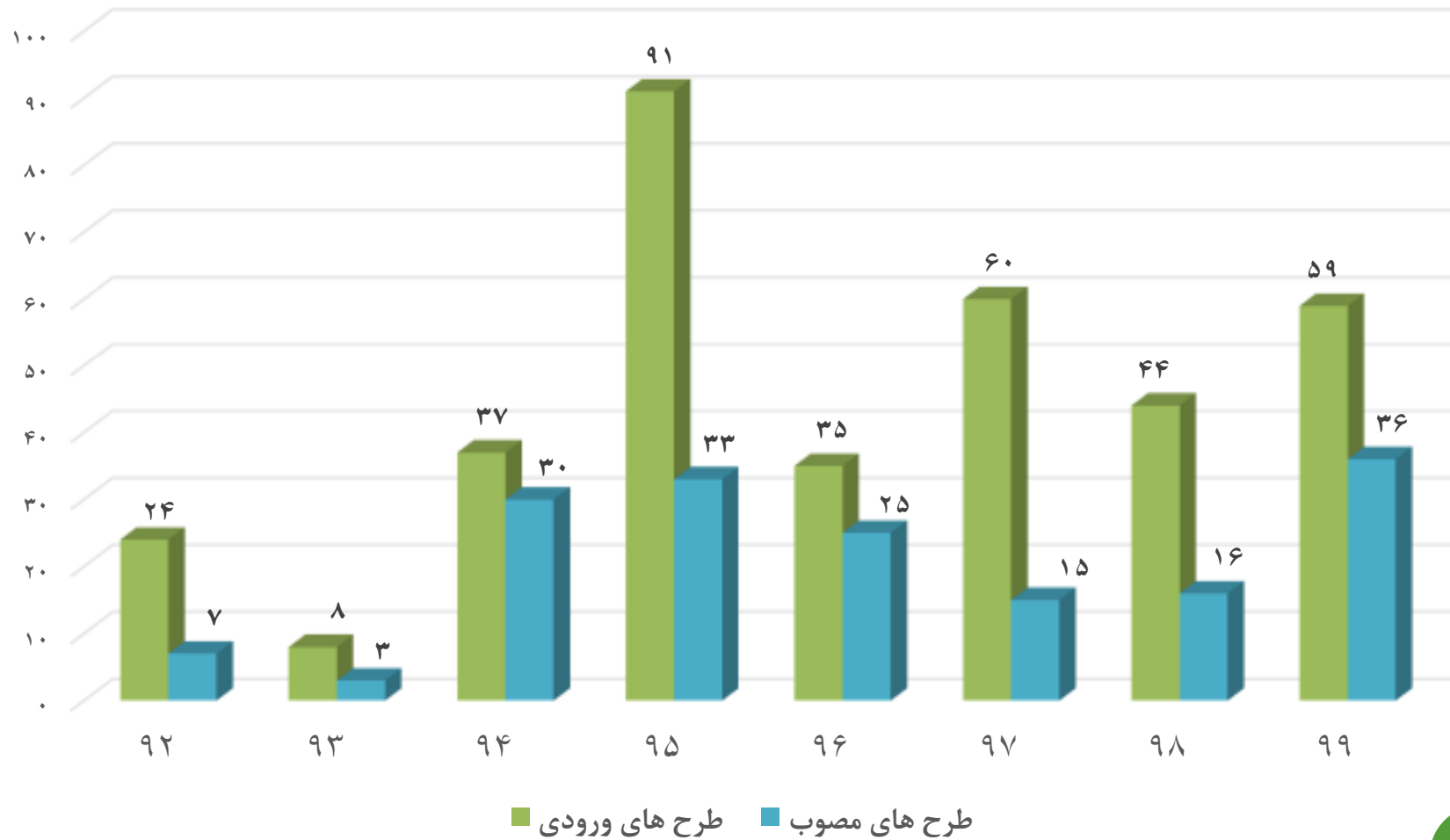
برنامه دعوت برای پژوهش‌های مشترک (ICRP) INVITED COLLABORATION RESEARCH PROGRAM

مرکز مطالعات همکاری علمی بین‌المللی وزارت عتف باهدف ارتقای کیفیت برنامه‌های پژوهشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران و به منظور تسهیل ارتباطات علمی میان پژوهشگران فعال در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی داخل کشور و پژوهشگران خارجی دعوت می‌کند در قالب پروژه مشترک، تبادلات علمی بین‌المللی فیما بین صورت دهند. حمایت‌های مرکز در چارچوب این برنامه، تامین بخشی از هزینه‌های اجرای پژوهش می‌باشد. در این برنامه در بازه زمانی مناسب پس از اعلام فراخوان، متقاضیان، طرحنامه‌های پیشنهادی خود را از طریق سامانه پژوهشی مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی و به صورت آنلاین تکمیل و به مرکز ارائه می‌کنند، پس از دریافت طرحنامه و رزومه‌های علمی پژوهشی محقق ایرانی و بین‌المللی و ارسال به داورهای متخصص، نتیجه نهایی هر برنامه از طریق شورای پژوهشی مرکز مصوب شده و به استحضار متقاضیان محترم می‌رساند، تا جهت انعقاد قرارداد فیما بین اقدام نمایند. اهداف این برنامه شامل موارد زیر است:

- ارتقاء کیفیت فعالیت‌های تحقیقاتی داخلی بخصوص پروژه‌های دکتری
- ارتقاء جایگاه ایران در شاخص‌های توسعه علم و فناوری بین‌المللی
- گسترش روابط بین‌المللی علم و فناوری در قالب همکاری افراد حقیقی
- دستیابی به اهداف علمی فناوری خاص

ICRP

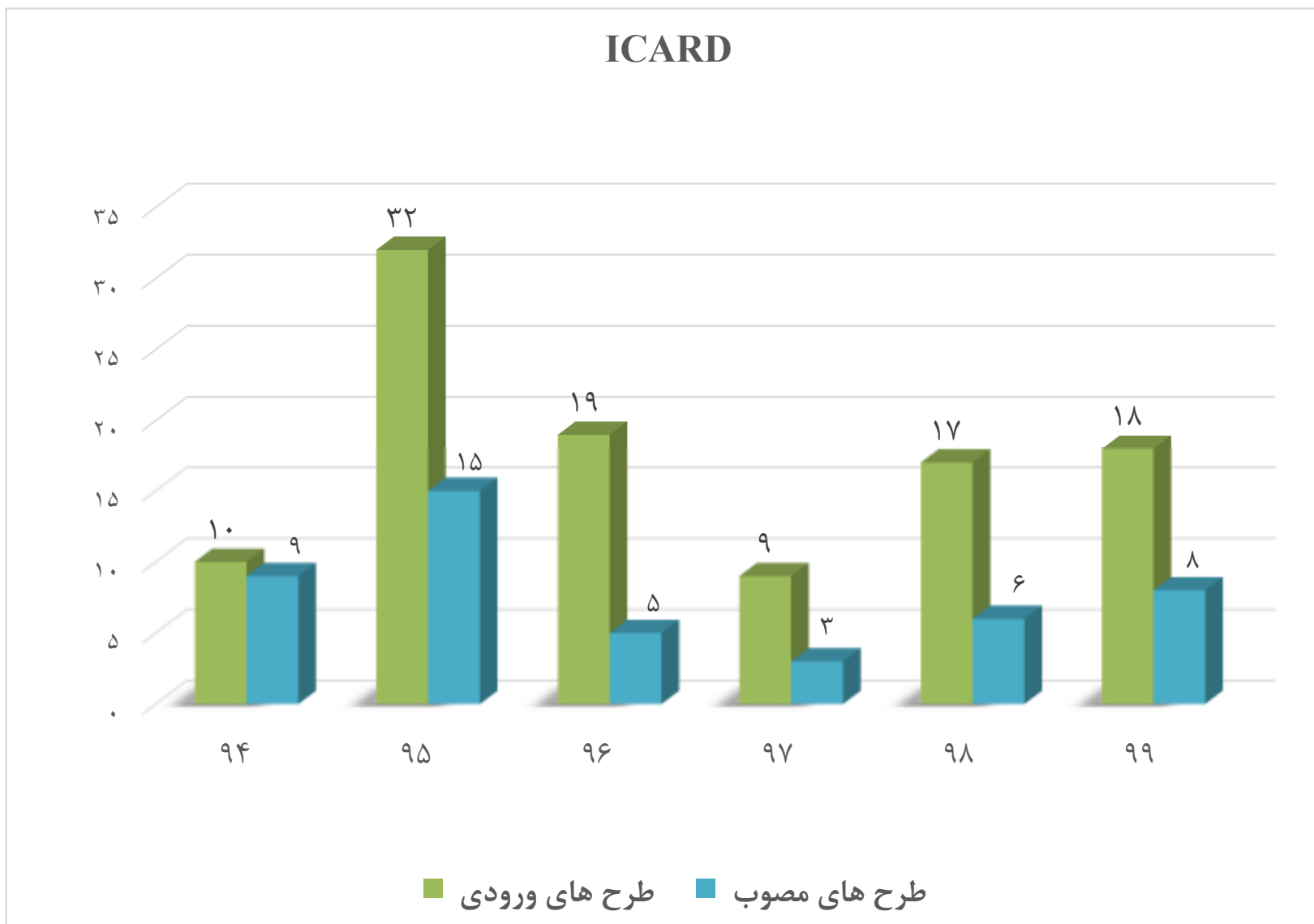

برنامه همکاری‌های بین‌المللی برای توسعه پژوهش‌های کاربردی (ICARD)

INTERNATIONAL COOPERATION IN APPLIED RESEARCH DEVELOPMENT

این برنامه از سال ۱۳۹۴ آغاز شده است و دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی کشور می‌توانند با همکاری استادان و پژوهشگران ایرانی مقیم سایر کشورها که در دانشگاه‌ها، مراکز علمی و پژوهشی و آزمایشگاه‌های معتبر خارج از کشور فعالیت دارند، طرح‌های مشترکی را تعریف و اجرا نمایند. طرح‌هایی در این برنامه در اولویت قرار دارند که آورده طرف خارجی بخشی از هزینه‌های اجرای آنها را پوشش دهند، و یا به برقراری همکاری علمی مستمر بین چند آزمایشگاه یا مرکز پژوهشی ایرانی و خارجی منجر شوند. اهداف این برنامه شامل موارد زیر است:

- ارتقاء کیفیت فعالیت‌های تحقیقاتی داخلی بخصوص پروژه‌های دکتری
- تشکیل شبکه مجازی با استادان و پژوهشگران ایرانی مقیم خارج از کشور
- ارتقاء جایگاه ایران در شاخص‌های توسعه علم و فناوری بین‌المللی
- گسترش روابط بین‌المللی علم و فناوری در قالب همکاری افراد حقیقی
- دستیابی به اهداف علمی و فناوری خاص

برنامه پژوهشی جندی‌شاپور (GUNDISHAPUR)

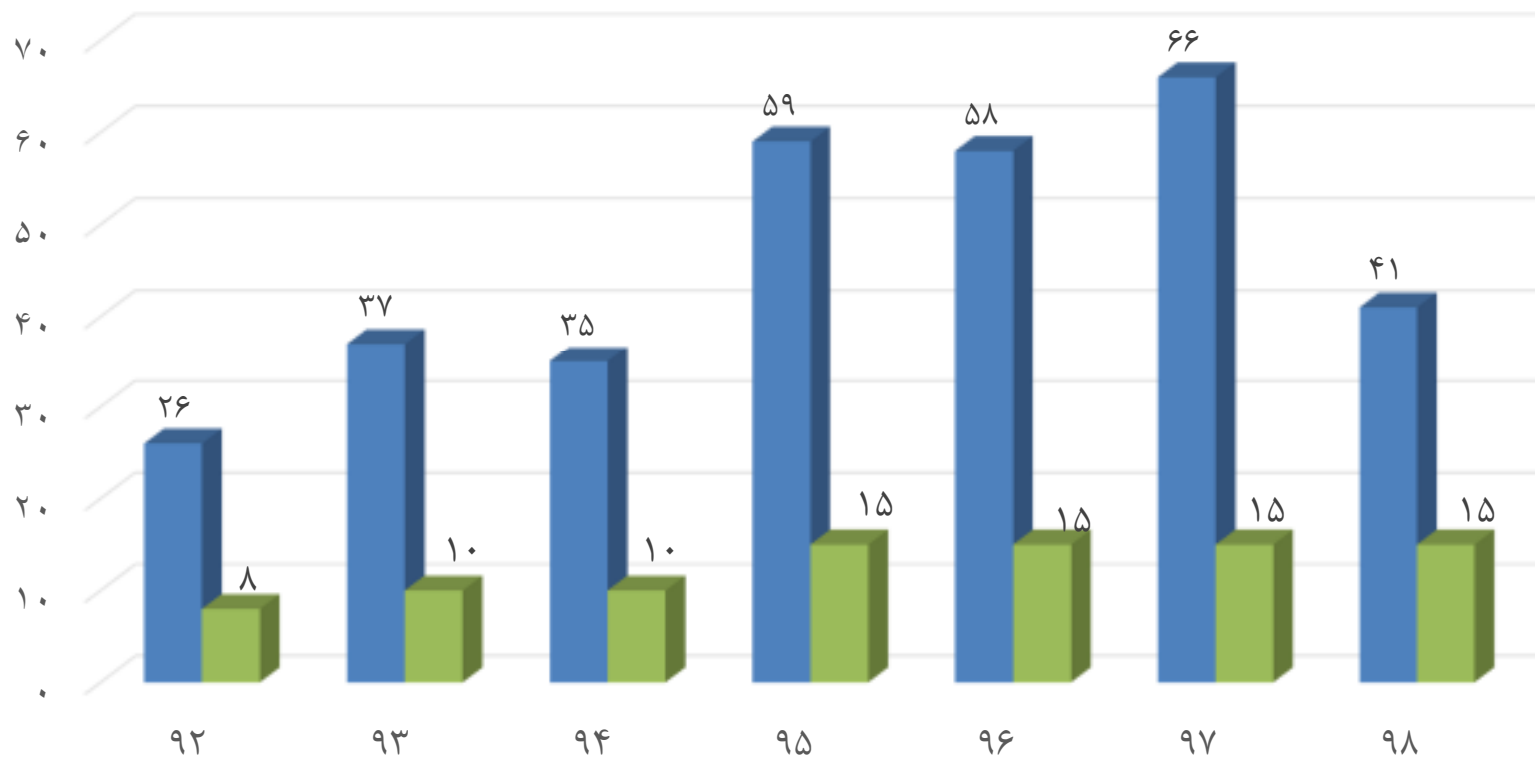
○ مرکز با مشارکت بخش همکاری و فعالیت فرهنگی سفارت فرانسه در ایران مجری برنامه پژوهشی جندی‌شاپور است. هدف این برنامه که از سال ۱۳۸۳ آغاز شده است ارتقا و گسترش همکاری‌های پژوهشی علمی و فنی پیشرفته میان پژوهشگران دو کشور ایران و فرانسه است. برنامه شامل پروژه‌های مشترک پژوهشی گروه‌های ایرانی و فرانسوی در تمامی زمینه‌ها، به ویژه علوم انسانی و اجتماعی، حقوق، اقتصاد و مدیریت، علوم پزشکی، علوم پایه، علوم محیط زیست و زیست‌شناسی است.

درانتخاب پروژه‌های برنامه جندی‌شاپور موارد ذیل اولویت دارند:

- پروژه‌هایی که همراه با آموزش در سطح دکتری یا پسا دکتری باشد؛
- پروژه‌هایی که موجب همکاری چند آزمایشگاه یا موسسه مختلف ایرانی و فرانسوی شوند؛
- پروژه‌هایی که باعث ایجاد توسعه، به ویژه توسعه اجتماعی و اقتصادی شوند.

Gundishapur

■ طرح های ورودی ■ طرح های مصوب

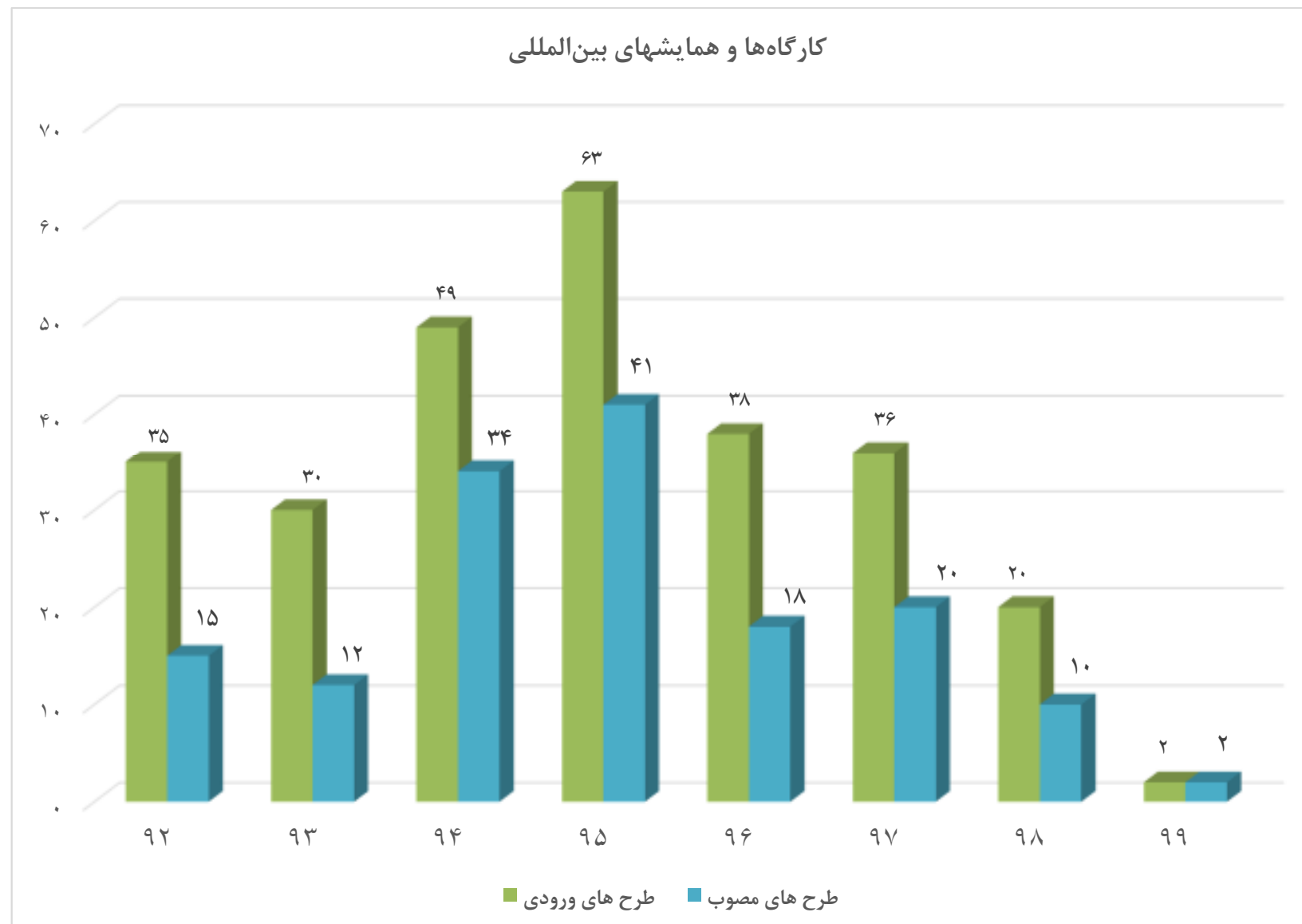

حمایت از برگزاری کارگاه‌های آموزشی و همایش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی

○ مرکز برای کمک به ارتقای کیفیت و کمیت همکاری‌های علمی و تبادل افکار و آرا میان صاحب‌نظران داخلی و خارجی، تأمین بخشی از هزینه‌های سفر و برگزاری رویدادهای علمی بین‌المللی از سوی دانشگاه‌ها در حوزه‌های تخصصی مختلف را بر عهده دارد. این حمایت که عمدتاً مشمول هزینه بلیط استادان مدعو سخنران خارجی می‌شود، توانسته است در تسهیل ارتباطات بین‌المللی مؤثر واقع شود.

کارگاه‌ها و همایش‌های بین‌المللی

برنامه پیتر و دلاواله (PIETRO DELLA VALLE)

○ طی تفاهم‌نامه‌ای بین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران و وزارت آموزش، دانشگاه‌ها و تحقیقات ایتالیا در سال ۱۳۹۴ در ایران با امضای وزیران وقت علوم دو کشور این برنامه آغاز شد. برنامه پیتر و دلاواله شامل پروژه‌های مشترک پژوهشی گروه‌های ایرانی و ایتالیایی در زمینه‌های علوم انسانی، علوم اجتماعی، موزه، هنر، میراث فرهنگی، علوم طبیعی، علوم پزشکی، مهندسی و فناوری اطلاعات است .

برنامه برای توسعه آموزش (ICED)

- در این برنامه، دانشگاه‌ها و مراکز علمی پژوهشی داخل کشور می‌توانند از استادان و پژوهشگران برجسته بین‌المللی و ایرانی مقیم خارج از کشور با هدف تدریس دعوت به عمل آورند.
- استادان داخل کشور نیز می‌توانند برای تدریس در یکی از دانشگاه‌ها یا مراکز علمی پژوهشی خارج از کشور درخواست حمایت نمایند.

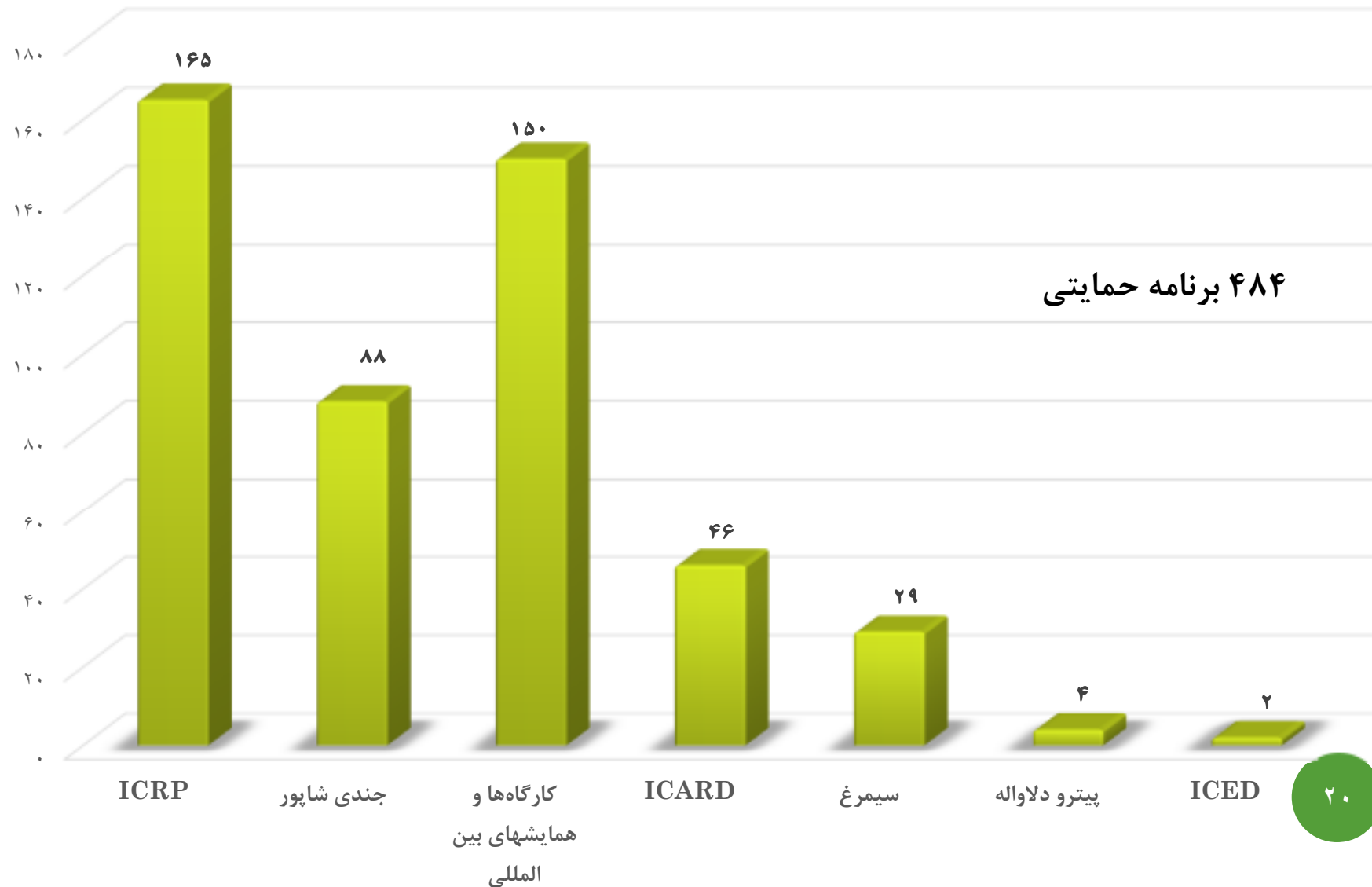
دعوت از اندیشمندان در قالب برنامه «سیمرغ»

○ برنامه سیمرغ از سال ۱۳۸۹ به منظور فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای آشنایی، تبادل آرا و همکاری صاحب‌نظران دیگر کشورها در حوزه‌های مختلف علم و فناوری با اندیشمندان ایرانی آغاز شد. تأکید اصلی این برنامه بر ایجاد فرصت آشنایی بیشتر استادان و دانشجویان دانشگاه‌های کشور با پژوهشگران و اندیشمندان خارجی در نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی است. وجه تمایز برنامه سیمرغ با دیگر برنامه‌های حمایتی این مرکز، برگزاری نشست‌های علمی در یک یا چند دانشگاه در شهرستان‌های مختلف به‌ویژه در مناطق کمتر پیشرفته کشور با حضور پژوهشگر خارجی است.

گزارش عملکرد ۸ ساله مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۹۹-۱۳۹۲

پروژه‌های بین‌المللی مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی

ارزیابی شناسه‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و سازمانهای بین‌المللی

○ بر اساس ابلاغ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارزیابی شناسه‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و سازمانهای بین‌المللی از سال ۱۳۹۴ به مرکز محول شد.

○ از تاریخ آغاز این فعالیت تاکنون مرکز نسبت به جمع‌آوری اطلاعات مربوط اقدام و پس از بررسی مدارک ارائه‌شده براساس سنجه‌های تعیین‌شده دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری برتر هر سال انتخاب و طی مراسمی با حضور مقام عالی وزارت از منتخبین تقدیر به عمل می‌آید.

○ در سال ۱۳۹۹ بنا به جلسات برگزارشده بین وزارت علوم و این مرکز بررسی آمار عضویت دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها در سازمانهای بین‌المللی نیز در دستور کار ارزیابی عملکرد شناسه‌های بین‌المللی قرار گرفت.

شناسه‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها

ردیف	عنوان شناسه ارزیابی
۱	تعداد اعضای هیات علمی
۲	تعداد دانشجو
۳	تعداد نشست‌های مجازی با اساتید و پژوهشگران بین‌المللی (سمینار، کنفرانس، نشست، کلاس درس)
۱-۳	تعداد اساتید و پژوهشگران برجسته خارجی شرکت‌کننده
۲-۳	تعداد ایرانیان مقیم خارج شرکت‌کننده در نشست یا ارائه درس
۴	تعداد پروژه‌های مشترک تحقیقاتی جاری
۱-۴	پروژه‌های تحقیقاتی با اساتید و محققان خارجی
۲-۴	پروژه‌های تحقیقاتی با اساتید و محققان ایرانی مقیم خارج
۵	میزان گرنت‌های بین‌المللی دریافتی (به هزار دلار)
۱-۵	در قالب تامین اعتبار پروژه‌های تحقیقاتی
۲-۵	در قالب تامین اعتبار و پرداخت مستقیم به دانشگاه
۶	تعداد دانشجویان بین‌المللی
۱-۶	تعداد دانشجویان شهریه‌پرداز بین‌المللی (اعم از شهریه ریالی یا ارزی)
۲-۶	تعداد دانشجویان بین‌المللی بورسیه دانشگاه یا وزارت عتف

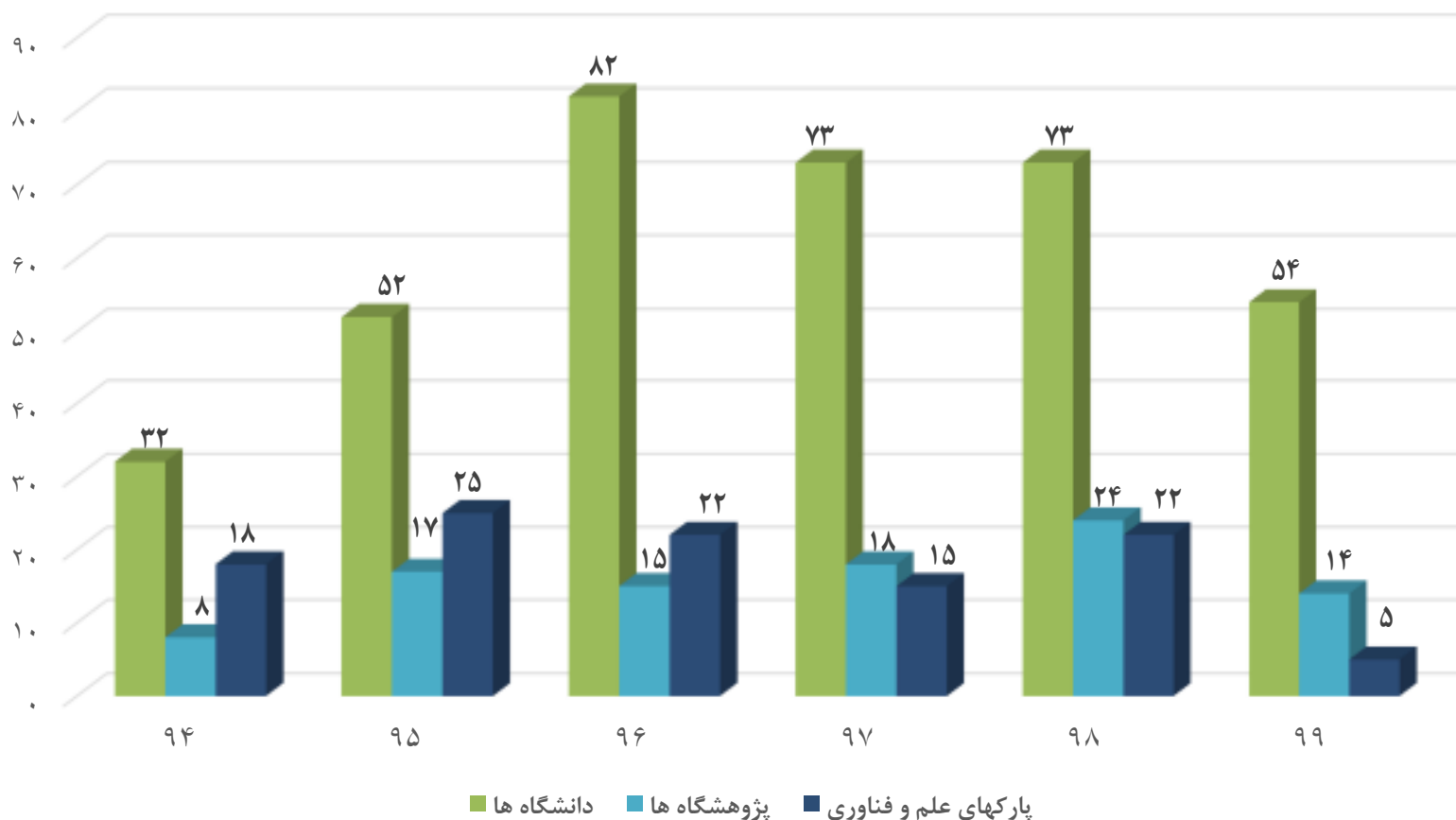
شناسه‌های بین‌المللی مراکز پژوهشی

ردیف	عنوان شناسه ارزیابی
۱	تعداد اعضای هیات علمی
۲	تعداد پروژه‌های مشترک تحقیقاتی جاری
۱-۲	پروژه‌های تحقیقاتی با اساتید و محققان خارجی
۲-۲	پروژه‌های تحقیقاتی با اساتید و محققان ایرانی مقیم خارج
۳	تعداد ارائه فرصت مطالعاتی به دانشجویان پسادکتری، اعضای هیات علمی و یا فارغ‌التحصیلان دیگر کشورها
۴	میزان گرنت‌های بین‌المللی دریافتی (به هزار دلار)
۱-۴	در قالب تامین اعتبار پروژه‌های تحقیقاتی
۲-۴	در قالب تامین اعتبار و پرداخت مستقیم به پژوهشگاه
۵	تعداد پتنت‌های بین‌المللی و داخلی
۶	تعداد شرکت‌های دانش بنیان تحت پوشش پژوهشگاه

عملکرد مرکز در ارزیابی شناسه‌های علمی بین‌المللی

ارزیابی شناسه‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری

گزارش عملکرد ۸ ساله مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۹۹-۱۳۹۲

عضویت در سزامی (SESAME)

SYNCHROTRON-LIGHT FOR EXPERIMENTAL SCIENCE AND APPLICATIONS IN THE MIDDLE EAST

○ جمهوری اسلامی ایران در تیرماه سال ۱۳۸۶ با تصویب مجلس شورای اسلامی به طور رسمی عضو پروژه "تابش سینکروترون برای تحقیقات علوم کاربردی و بکارگیری آن در خاورمیانه" (سزامی) شد. ورود ایران به عنوان یکی از اعضای مهم این پروژه بین‌المللی، با هدف تأسیس آزمایشگاه شتابگر ملی ایران، از همان ابتدا انجام شد. ارتقاء سطح علمی در زمینه شتابگرها در بین محققان و دانشمندان ایرانی بدون ارتباط با طرح‌های بین‌المللی مانند سزامی امکان‌پذیر نبود و هم‌اکنون ایران به عنوان یکی از اعضای فعال در این پروژه سزامی مطرح است. این مرکز مسئولیت پی‌گیری فعالیت‌های مربوط به عضویت ایران در شورای بین‌المللی سزامی را به عهده داشته و سالانه بودجه‌ای را برای همکاری در سزامی و اعزام دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی به مراکز علمی کشورهای دیگر به منظور تحقیق در زمینه سینکروترون اختصاص می‌دهد.

○ کشورهای عضو سزامی عبارتند از: اردن، ایران، ترکیه، فلسطین، قبرس، مصر، پاکستان، رژیم اشغالگر قدس

دیرخانه سرن (CERN)

- جمهوری اسلامی ایران از سال ۲۰۰۰ میلادی با انجام پروژه تحقیقاتی توسط پژوهشگاه دانش‌های بنیادی به عنوان یکی از کشورهای همکار در پروژه سرن آغاز به همکاری کرد.
- آزمایشگاه سرن بزرگترین مرکز تحقیقات فیزیک هسته‌ای جهان است که در سال ۱۹۵۴ توسط ۱۲ کشور اروپایی در مرز مشترک فرانسه و سوئیس تأسیس شد. کسب جوایز متعدد توسط دانشمندان و پژوهشگران فعال این مرکز معتبر علمی دنیا (از جمله ۶ جایزه نوبل) خود نشان از اهمیت سرن در عرصه تبادلات علمی دنیا دارد.
- به منظور گسترش همکاری با سرن، در سال ۱۳۹۸ آیین‌نامه حمایت از دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی که پتانسیل همکاری با این مرکز را دارند تهیه و به تمامی دانشگاه‌ها ابلاغ شد.

دیرخانه سرن (CERN)

- جمهوری اسلامی ایران از سال ۲۰۰۰ میلادی با انجام پروژه تحقیقاتی توسط پژوهشگاه دانش‌های بنیادی به عنوان یکی از کشورهای همکار در پروژه سرن آغاز به همکاری کرد.
- آزمایشگاه سرن بزرگترین مرکز تحقیقات فیزیک هسته‌ای جهان است که در سال ۱۹۵۴ توسط ۱۲ کشور اروپایی در مرز مشترک فرانسه و سوئیس تأسیس شد. کسب جوایز متعدد توسط دانشمندان و پژوهشگران فعال این مرکز معتبر علمی دنیا (از جمله ۶ جایزه نوبل) خود نشان از اهمیت سرن در عرصه تبادلات علمی دنیا دارد.
- به منظور گسترش همکاری با سرن، در سال ۱۳۹۸ آیین‌نامه حمایت از دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی که پتانسیل همکاری با این مرکز را دارند تهیه و به تمامی دانشگاه‌ها ابلاغ شد.

دبیرخانه تواس

- فرهنگستان علوم جهان (TWAS) موسسه‌ای بین‌المللی و مستقل است که به منظور پیشبرد علوم در کشورهای در حال توسعه تشکیل شده است. این موسسه در سال ۱۹۸۳ تأسیس شد.
- هم اکنون بیش از هزار نفر دانشمند از ۸۱ کشور عضو تواس هستند که ۱۷ تن از این اعضا ایرانی هستند.
- هدف تواس پشتیبانی از پژوهش‌های ارزشمند در کشورهای در حال توسعه، اهدای امکانات پژوهشی به دانشمندان برجسته این کشورها، تشویق همکاری میان دانشمندان کشورهای پیشرفته با کشورهای در حال توسعه است.